

Sygn. akt: I Co 1515/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Justyna Smolińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Wyrozębska

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z wniosku J. B.

z udziałem A. B.

o wyjawienie majątku

postanawia:

I. nakazać dłużnikowi A. B. złożenie wykazu majątku i przyrzeczenia, że ze swojego majątku niczego nie zataił oraz, że wykaz jest prawdziwy i zupełny,

II. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 177 (sto siedemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Justyna Smolińska

Sygn. akt I Co 1515/17

UZASADNIENIE

Wierzyciel J. B. wniosła o nakazanie dłużnikowi A. B. złożenia wykazu majątku z wymienieniem rzeczy i miejsca, gdzie się znajdują, przypadających mu wierzytelności i innych praw majątkowych oraz do złożenia przyrzeczenia zgodnie z art.913 k.p.c.. Dodatkowo wierzycielka domagała się zasądzenia od dłużnika kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Motywując swój wniosek wierzycielka wskazała, że w 2007 roku nabyła udziały w (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.. Od momentu nabycia udziałów w/w spółce do ogłoszenia jej upadłości w 2013 roku zarząd w spółce (...) był jednoosobowy, a w jego skład wchodził dłużnik A. B.. Podała, iż udzieliła spółce pożyczki w kwocie 200.000 zł, a pożyczka nie została zwrócona. Wobec tego wierzyciel wystąpił wobec spółki z pozwem o zapłatę i uzyskał nakaz zapłaty zasądzający na jego rzecz 216.219,18 zł. W marcu 2013 roku Sąd Rejonowy w(...) ogłosił upadłość spółki. Wierzytelność została zgłoszona do masy upadłości, ale majątek spółki nie rokuje szans na zaspokojenie. Wierzycielka zaznaczyła, iż dochodziła od dłużnika zapłaty kwoty 326,991, 72 zł na podstawie powództwa z art.299 ksh. Nieprawomocnym wyrokiem powództwo zostało uwzględnione w całości. Podkreślono, iż wobec dłużnika toczyło się postępowanie karne przed Sądem Okręgowym w(...) w którym zarzucono mu m.in. niezgłoszenie wniosku o upadłość w terminie. Dłużnik został prawomocnie skazany, a w wyroku tym zasądzono na rzecz wierzyciela działającego w charakterze oskarżyciela pokrzywdzonego kwotę 5904 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego. Wierzycielka w treści wniosku wskazała, iż wnosi o nakazanie dłużnikowi złożenie wykazu majątku przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego należności z tytułu kosztów zastępstwa procesowego. Wierzycielka podała, iż w toku postępowania karnego ujawniły się okoliczności, które wskazują, że dłużnik znajduje się w bardzo trudnej sytuacji materialnej oraz są wobec niego prowadzone liczne postępowania cywilne. Na poparcie

okoliczności zmierzających do uprawdopodobnienia, że wierzyciel nie uzyska zaspokojenia w pełni swej należności powołano się na treść uzasadnienia apelacji dłużnika od wyroku Sądu Okręgowego w sprawie(...)

Dłużnik domagał się oddalenia wniosku wskazując, iż wierzyciel nie dołączył do wniosku tytułu wykonawczego, albowiem brak pieczęci z klauzulą wykonalności na wyroku w sprawie (...) Dodatkowo zdaniem dłużnika przed zainicjowaniem sprawy o wyjawienie majątku, w sytuacji, gdy następuje to przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, wierzyciel powinien oprócz, uprawdopodobnienia braku możliwości zaspokojenia, wezwać dłużnika do dobrowolnego spełnienia świadczenia i wyznaczyć termin 14 dni.

Sąd określił termin 7 dni do złożenia wierzycielce tytułu wykonawczego pod rygorem zawieszenia postępowania.

Wierzycielka złożyła tytuł wykonawczy w dniu 9 listopada 2017 roku. (l.139).

Dodatkowo dłużnik na rozprawie w dniu 16 listopada 2017 roku podniósł, iż w toku postępowania egzekucyjnego Komornik wezwał go pismem z dnia 24 października 2017 roku do złożenia wykazu majątku. W opinii dłużnika niedopuszczalne jest jednoczesne postępowanie o wyjawieniu majątku prowadzone przed Sądem oraz przed Komornikiem. Zdaniem dłużnika jednoczesne wszczynanie postępowania sądowego i komorniczego z uwagi na niewielką kwotę wierzytelności świadczy o tym, że celem tego postępowania jest jedynie szykanowanie dłużnika przez wierzycielkę.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w(...) nakazem zapłaty z dnia 22 stycznia 2013 roku wydanym w postępowaniu upominawczym nakazała pozwanej spółce (...) sp z o.o. w S. zapłacić na rzecz powódki J. B. kwotę 216219,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 200.000 zł od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2013 roku Sąd Rejonowy w(...)ogłosił upadłość (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w S. obejmująca likwidację majątku dłużnika.

(dowód : nakaz zapłaty wydany w sprawie (...) k.9, postanowienie k.61)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 24 stycznia 2017 roku Sąd Okręgowy w(...) w II Wydziale Karnym w sprawie(...) uznał A. B. za winnego m.in. za niezgłoszenie wniosku o upadłość w okresie od 31 stycznia 2012 roku do 25 lutego 2013 roku oraz za działanie na szkodę wierzycieli. W wyroku tym zasądzono na rzecz oskarżycielki posiłkowej J. B. kwotę 5904 zł. Postanowieniem z dnia 6 września 2017 roku nadano klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w(...) z dnia 24 stycznia 2017 roku w sprawie II K 281/15 co do kwoty 5904 zł należnej wierzycielowi J. B. od dłużnika A. B..

W apelacji od powyższego wyroku obrońca A. B. wskazał, iż w/w nie posiada żadnego majątku, który mógłby spieniężyć. Na rozprawie apelacyjnej A. B. w dniu 30 czerwca 2017 roku wskazał, iż jest osobą bezrobotną, nie zarejestrowaną w urzędzie pracy. Nie posiada żadnego majątku. Jest na utrzymaniu rodziny.

(dowód: wyrok w sprawie(...) SO w (...) k.10-14v z uzasadnienie k.15-59, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie (...) k.60-60v, postanowienie z dnia 6 września 2017 roku k.68, apelacja k.94, protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 30 czerwca 2017 roku k.98v-99)

Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) V Wydziału Gospodarczego w sprawie(...) zasądzono od pozwanego A. B. na rzecz powódki J. B. kwotę 326,991, 72 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 30878,01 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(dowód: wyrok SO w sprawie (...) k.67)

Komornik Sądowy R. K. prowadzi za sygnaturą (...) postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzycielki przeciwko dłużnikowi na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2017 roku sygn.. akt (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 13 października 2017 roku.

(dowód: informacja Komornika k.119, wyrok z klauzulą k.123-132, wyrok sądu II instancji k.133-134, postanowienie k.135)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności powołać należy treść art. 913 § 1 k.p.c., który stanowi, że jeżeli zajęty w egzekucji majątek dłużnika nie rokuje zaspokojenia egzekwowanych należności lub jeżeli wierzyciel wykaże, że na skutek prowadzonej egzekucji nie uzyskał w pełni zaspokojenia swej należności, może on żądać zobowiązania dłużnika do złożenia wykazu majątku z wymienieniem rzeczy i miejsca, gdzie się znajdują, przypadających mu wierzytelności i innych praw majątkowych lub informacji o odpłatnych i nieodpłatnych czynnościach prawnych, których przedmiotem jest rzecz lub prawo o wartości przekraczającej w dniu dokonania tych czynności wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847), dokonanych na rzecz osób trzecich, w pięcioletnim okresie poprzedzającym wszczęcie egzekucji, w wyniku których stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem czynności, oraz do złożenia przyrzeczenia. Stosownie do § 2 cytowanego przepisu wierzyciel może żądać wyjawienia majątku także przed wszczęciem egzekucji, jeżeli:

1)uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swojej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń periodycznych za okres sześciu miesięcy;

2)po uzyskaniu tytułu wykonawczego wezwał dłużnika do zapłaty stwierdzonej nim należności listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, a dłużnik nie spełnił świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. Natomiast zgodnie z art. 914 § 2 k.p.c. do wniosku o wyjawienie majątku należy załączyć dokumenty uzasadniające obowiązek wyjawienia majątku. Przepis przewiduje inne wymogi, gdy wyjawienia majątku żąda się przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, a inne, gdy z żądaniem takim wierzyciel występuje w toku egzekucji bądź po jej negatywnym zakończeniu. Jeżeli zgłoszenie żądania wyjawienia majątku następuje przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, wierzyciel musi załączyć tytuł wykonawczy. Ocena prawna charakteru wymagania załączenia do wniosku o wyjawienie majątku tytułu wykonawczego (a także innych dokumentów określonych w art. 914 § 2 k.p.c.), przy zastosowaniu powyższych kryteriów, kwalifikuje go jako wymóg formalny wniosku, którego niezachowanie uzasadnia stosowanie art. 130 k.p.c. W przypadku zaś dostrzeżenia tegoż braku na późniejszym etapie winno skutkować, zdaniem Sądu, zawieszeniem postępowania.

Przy czym pojęcie "tytuł wykonawczy" powinno być rozumiane w taki sam sposób, w jaki definiuje je art. 776 zd. 2 k.p.c.

W realiach niniejszej sprawy w pierwszej kolejności zastanović się należało, czy wierzyciel spełnił te wymagania pamiętając, iż Sąd orzeka biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Niewątpliwie na tę chwilę w aktach sprawy znajdował się tytuł wykonawczy i Sąd był w stanie ustalić czy wierzyciel ma legitymację czynną w postępowaniu o wyjawienie majątku, czy istnieją podstawy do nakazania wyjawienia majątku. Tak samo jak w przypadku niedołączenia tytułu wykonawczego do wniosku o wszczęcie egzekucji organ egzekucyjny nie może podjąć żadnych czynności egzekucyjnych wobec dłużnika i wzywa go do uzupełnienia braków formalnych wniosku. W ocenie Sądu względy ekonomiki procesowej prowadzą do uwzględnienia wniosku nawet w sytuacji gdy tytuł wykonawczy w prawidłowej formie został złożony po pierwszym posiedzeniu. Bowiern traktowanie omawianych dokumentów jako warunków formalnych wniosku jest podyktowane m.in. dążeniem do sprawnego rozpoznania wniosku o wyjawienie majątku celem wyeliminowania wnioskodawców, którzy nie posiadają tytułu wykonawczego w ogóle.

Przechodząc dalej zastanowić się należało, czy wierzycielka spełniła warunki wymagane przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego celem nakazania dłużnikowi wyjawienia majątku. W opinii Sądu każda z tych przesłanek wymieniona w treści art. 913 § 2 k.p.c. winna być spełniona samodzielnie, aby skutecznie można było dochodzić nakazania dłużnikowi złożenia wykazu majątku. Do wniosku takiego prowadzi literalna wykładnia omawianego przepisu, a także systematyka kodeksu postępowania cywilnego, gdzie ustawodawca w ten sam sposób graficznie wymienia samodzielne przesłanki jakie muszą być spełnione do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Wobec tego przesłanki te mają charakter niezależny i nie trzeba ich spełnić łącznie, by uzyskać nakaz złożenia wykazu majątku przez dłużnika. Zwrócił należy uwagę na to, że takie rozumienie przepisu, jak sugeruje dłużnik, prowadziłoby do wyniku, którego nie sposób przyjąć.

Przywołać w tym miejscu dodatkowo należy uzasadnienie projektu wprowadzającego do regulacji art. 913 kpc ustawą z dnia 16 września 2011 r., (Dz.U.2011.233.1381 art. 1) przesłankę w postaci wezwania dłużnika do zapłaty stwierdzonej nim należności listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, i niespełnienie przez dłużnika świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty, w którym wskazano, że zmiana art. 913 § 2 k.p.c. ma na celu poszerzenie przesłanek uzasadniających żądanie wyjawienia majątku przed wszczęciem egzekucji. Dodatkowa przesłanka jest ujęta w § 2 pkt 2 i dotyczy sytuacji, gdy wierzyciel po uzyskaniu tytułu wykonawczego wezwał dłużnika do zapłaty stwierdzonej nim należności listem poleconym, a dłużnik nie spełnił świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. W tym stanie rzeczy dodatnie punktu 2 stanowiło rozszerzenie przesłanek uzasadniających żądania wyjawienia majątku przed wszczęciem egzekucji.

W realiach niniejszej sprawy wierzycielka powoływała się na treść art. 913 § 2 pkt. 1 k.p.c. W uznaniu Sądu uprawdopodobniła brak możliwości zaspokojenia należności przez dłużnika. Pamiętać należy, iż uprawdopodobnienie jest surogatem dowodzenia. Wynika to z przepisu **art. 243 k.p.c.**, który stanowi, że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne, ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu. Nie zachodzi wówczas konieczność wykazania faktów, na które powołuje się wnioskodawca przy użyciu dowodów przeprowadzonych w formie określonej w przepisach o postępowaniu dowodowym. Wystarczające może być więc złożenie kserokopii dokumentu (zamiast jego oryginału) albo pisemnego oświadczenia osoby trzeciej (zamiast jej zeznań). Wnioskodawca w celu uprawdopodobnienia braku możliwości zaspokojenia może zatem posłużyć się kserokopiami pism złożonymi w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu rozpoznawczym, w którym powstał tytuł egzekucyjny (np. wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych), albo oświadczeniami osób trzecich, dotyczącymi majątku lub dochodów dłużnika (np. innego wierzyciela, który prowadzi lub prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi). Niewątpliwie treść apelacji dłużnika oraz jego twierdzenia z postępowania apelacyjnego dotyczące złej sytuacji majątkowej były wystarczające do uznania, że wierzycielka uprawdopodobniła wniosek. Tym samym w rozpoznawanej sprawie wierzycielka spełniła obowiązek przewidziany w **art. 913 § 2 k.p.c.** i uprawdopodobniła okoliczności wymienione w tym przepisie.

Wyjawienie majątku stanowi **pomocniczy** sposób egzekucji, nie zmierza bowiem bezpośrednio do zaspokojenia wierzyciela, a tylko pozwala wierzycielowi uzyskać od dłużnika informacje co do jego majątku, aby egzekucja mogła być skutecznie przeprowadzona. Z istoty postępowania egzekucyjnego wynika jego uciążliwość i dolegliwość dla dłużnika, który dobrowolnie nie spełnił zasądanego świadczenia. Wobec tego argumentacja dłużnika dotycząca szykanowania go przez wierzycielkę zainicjowaniem niniejszej sprawy nie mogła odnieść zamierzonego skutku.

Odnieść się jeszcze należy do twierdzeń dłużnika w kwestii domagania się również przez komornika złożenia wykazu majątku. Przepisy o wyjawieniu majątku stanowią tylko jeden element szerszej regulacji prawnej służącej wykryciu mienia dłużnika, z którego wierzyciel może uzyskać zaspokojenie

należności pieniężnej. W obowiązującym stanie prawnym można wskazać następujące przepisy dotyczące szeroko rozumianych czynności poszukiwania majątku dłużnika: art. 761 k.p.c. i art. 2 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji **art. 801² k.p.c.** (zlecenie komornikowi poszukiwania za wynagrodzeniem majątku dłużnika); **art. 801 k.p.c.** (wyjaśnienia dłużnika); art. 814 k.p.c. (otwarcie mieszkania oraz innych pomieszczeń i schowków dłużnika,

przeszukanie jego rzeczy, mieszkania i schowków, przeszukanie odzieży, którą dłużnik ma na sobie). Zdaniem Sądu instytucja z art. 801¹ k.p.c. (w brzmieniu nadanym ustawą z 10.07.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw) nie będzie stanowiła konkurencji dla wyjawienia majątku. Komorniczy wykaz majątku dotyczy tylko takich składników majątku dłużnika, które mają znaczenie z punktu widzenia sposobów egzekucji dopuszczalnych w konkretnym postępowaniu, sądowe wyjawienie majątku dotyczy natomiast całego majątku dłużnika. Dodatkowo analiza uregulowań kodeksowych w kontekście relacji między nową regulacją wykazu majątku przed komornikiem a sądowym wyjawieniem majątku trzeba zauważyć, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie wyłączają dopuszczalności żądania złożenia wykazu majątku przed sądem rejonowym, jeżeli dłużnik złożył już wykaz przed organem egzekucyjnym. Są to niezależne od siebie instytucje stosowane w tym samym celu, tak jak wyjaśnienia dłużnika raz poszukiwanie jego majątku na zlecenie wierzyciela, jednakże w różnych warunkach procesowych.

Z tych względów na podstawie art. 770 k.p.c. zasądzono od dłużnika na rzecz wierzyciela koszty postępowania w wysokości 177 zł. Na koszty te składa się opłata od wniosku 40 zł, wynagrodzenie adwokata w wysokości 120 zł ustalonego na podstawie § 8 ust. 1 pkt 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłaty skarbowej za pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

/-/SSR Justyna Smolińska